

Vertaistuki ennaltaehkäisee päihdeongelmia – ja kannattelee vaikka koko loppuelämän

Keväällä julkaistulla ja vuoteen 2030 ulottuvalla valtioneuvoston päihde- ja riippuvuusstrategialla on viisi tärkeää painopistettä, joista ehkäisevän päihdetyön viikon (8.–14.11.) yhteydessä on hyvä tarkastella erityisesti kahta. Strategialla halutaan ohjata ja tukea ehkäisevän päihdetyön sekä päihde- ja riippuvuuspalveluiden laatua ja saatavuutta sekä vahvistaa yhteistyötä, tiedonkulkua, asiantuntemusta ja tietoperustaa.

Ehkäisevää päihdetyötä tehdään monella tavalla ja työn sisältö on moninainen. Lyhyesti ilmaistuna se on päihteiden – ja myös rahapelaamisen – aiheuttamien haittojen ennaltaehkäisyä ja vähentämistä. Erityisesti tavoitteena on ehkäistä lasten ja nuorten päihteidenkäyttöä ja rahapelaamista, mutta myös aikuisten päihteiden ja rahapelien riskikäyttöä. Ehkäisevän päihdetyön kohderyhmänä olemme me kaikki, ja sitä voimme me kaikki tehdä.

Päihdepalveluilla tarkoitetaan avohuoltoa, katkaisuhuoltoa, laitospalveluita sekä hoitoa ja kuntoutusta tukevia palveluita esimerkiksi asumis- ja päiväkeskuksissa. Uuden päihdestrategian tavoitteisiin on kirjattu monipuolisen asiantuntijuuden tukeminen mm. vertais- ja kokemusasiantuntijatoiminnassa. Päihde- ja riippuvuuspalveluiden sekä ehkäisevän päihdetyön laadun, saavutettavuuden ja saatavuuden osalta strategian tavoitteisiin on nostettu palveluiden käyttö-

jien näkemysten hyödyntäminen tuen suunnittelussa kokemusasiantuntijoina, vertaistoimijoina ja asiakkaina.

Myllyhoitoyhdistyksen alkuvuodesta julkaisema selvitys suomalaisen päihdehuollon nykytilasta nosti esiin nykyisen palvelujärjestelmän tehottomuuden ja puutteellisen koordinoinnin sekä näistä aiheutuvia ongelmia, kun päihdepotilaan tarvitsemia yhtenäisiä hoitopolkuja ja -jatkumoita ei pääse syntymään.

Vertaistoiminta monissa muodoissaan on keskeistä päihdetoipujien pitkäkestoisen tuen ja hoitotulosten pysyvyyden kannalta. A-killat ovat päihdetoipujayhdistyksiä, joissa tarjolla on toiminnallista vertaistukea päihdeongelmallisille, päihdetoipujille ja heidän läheisilleen. A-killoissa tiedetään, että päihdetoipuminen kestää pitkään. Tarve kiinnittyä päihdeettömään vertaistukeen voi kestää koko loppuelämän.

Suurelta osin vapaaehtois pohjalta toimivat Suomen 60 A-kiltayhdistystä ovat varteenotettava ja luotettava kumppani julkiselle sektorille päihdetoipujien vertaistuki- ja vapaaehtoistoiminnan toteuttajina, pitkäkestoisen tuen taakajina ja ehkäisevän päihdetyön tekijöinä.

A-killat tekevät ehkäisevää päihdetyötä toteuttamalla – kukin omien resurssiensa mukaan – monimuotoisia vertaisryhmiä ja erilaisia päihdeettömiä tapahtumia. Päihderiippuvuuteen sairastuneen kiinnittyminen päihdeettömyyttä tukevaan toimintaan ehkäisee retkahtamista. Lisäksi A-killoista myös ohjataan palveluihin ja saa asiointiapua. Tämä on yhteistyötärjous sekä hyvinvointialueille että kunnille. ■

Yrmy Ikonen
toiminnanjohtaja
A-Kiltojen Liitto ry
Kirsi Mäki
järjestökoordinaattori-koulutussuunnittelija
A-Kiltojen Liitto ry